Inleiding

Voor u ligt de startnotitie met de beleidsuitgangspunten voor de organisatie en bekostiging van huishoudelijke ondersteuning (HO) binnen de Wmo vanaf 2027. Deze notitie vormt de basis voor het nieuwe inkooptraject en de implementatie van de HO in de vijf Peelgemeenten. De aanleiding is de toenemende druk op de beschikbaarheid van huishoudelijke hulpen en de oplopende kosten, gecombineerd met de wens om de ondersteuning toekomstbestendig en betaalbaar te organiseren.

De uitdagingen

Het aantal cliënten neemt gestaag toe

Een deel van de groei van het aantal cliënten is toe te schrijven aan de invoering van het abonnementstarief in 2020. Hiermee betalen cliënten een eigen bijdrage van (in 2025) € 21 per maand voor alle Wmo-ondersteuning.

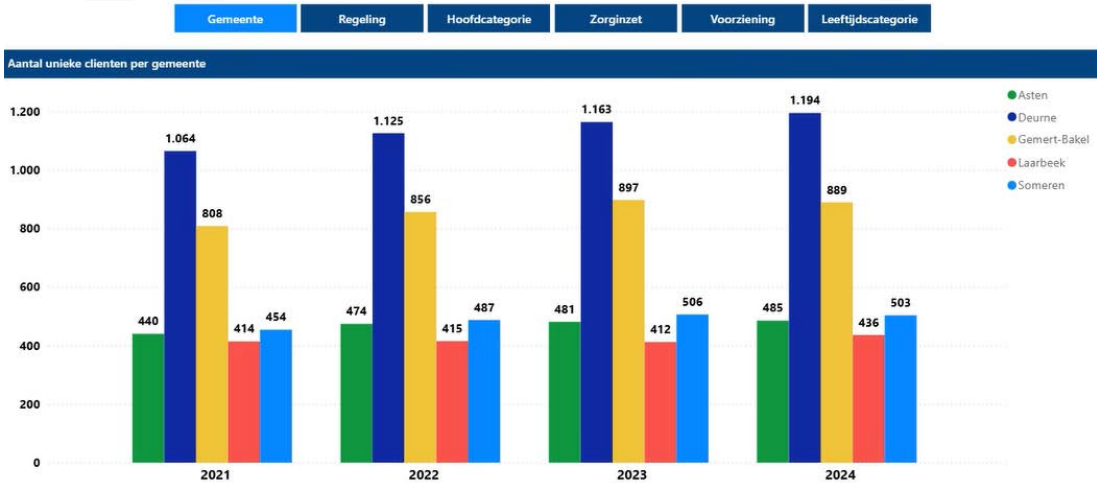

Startnotitie: Beleidsuitgangspunten Wmo Huishoudelijke Ondersteuning (HO) vanaf 2027

Aan de hand van het Wmo voorspelmodel van VNG, gefilterd op ‘hulp bij huishouden’ vijf-jarige voorspelling gebaseerd op cijfers 2024, prognose 2026-2029. We zien hierin dat de vraag naar HO gestaag blijft toenemen in de periode tot en met 2029.

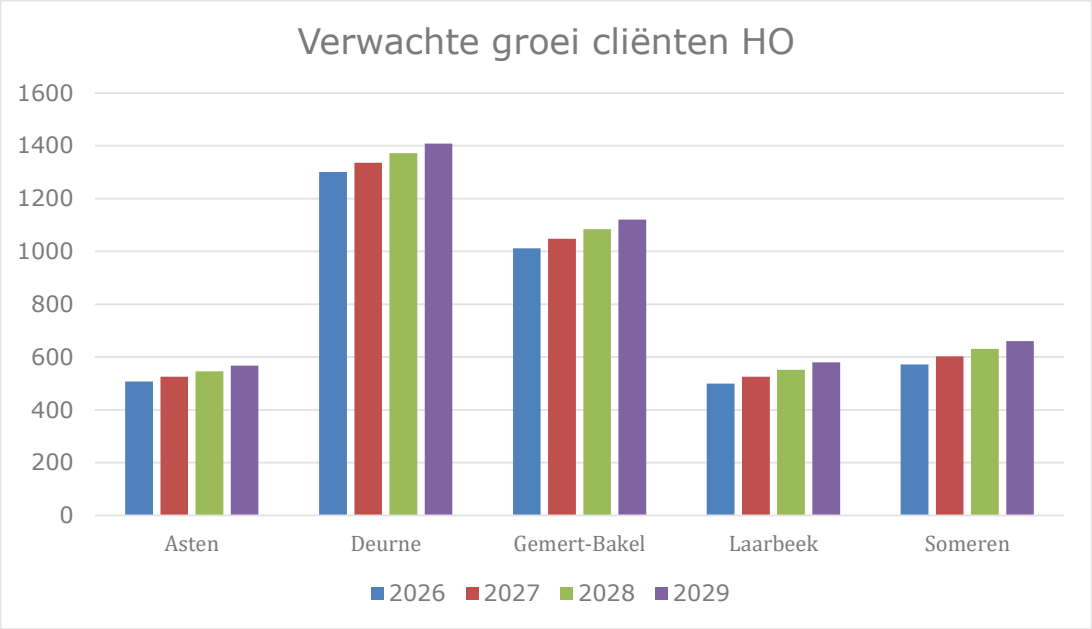

Uitgedrukt in percentages

- Asten: + 21%
- Deurne: + 15%
- Gemert-Bakel + 22%
- Laarbeek: + 30%
- Someren: + 29%

De kosten stijgen

De groei van het aantal cliënten betekent ook een groei in de verwachte zorgkosten. De stijgende kosten en de prognose voor 2026 is in beeld gebracht in de volgende grafiek:

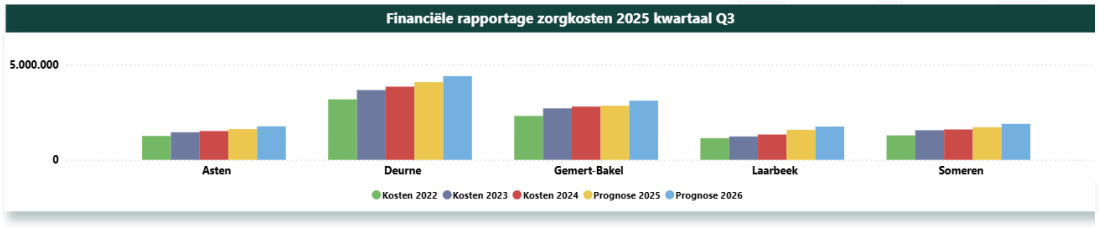

	Kosten 2022	Kosten 2023	Kosten 2024	Prognose 2025	Begroting 2025	Resultaat zorgperiode 2025	Kosten 2024 vs 2025	Prognose 2026
Asten	1.251.000	1.448.000	1.510.000	1.615.000	1.584.000	-31.000	-105.000	1.758.000
Deurne	3.175.000	3.662.000	3.844.000	4.078.000	4.138.000	60.000	-234.000	4.396.000
Gemert-Bakel	2.304.000	2.704.000	2.796.000	2.840.000	3.144.000	304.000	-44.000	3.106.000
Laarbeek	1.138.000	1.226.000	1.328.000	1.573.000	1.491.000	-82.000	-245.000	1.748.000
Someren	1.281.000	1.552.000	1.593.000	1.712.000	1.709.000	-3.000	-119.000	1.889.000
Totaal	9.149.000	10.592.000	11.072.000	11.818.000	12.066.000	248.000	-746.000	12.897.000

Huishoudelijke hulpen zijn schaars

Daarnaast is er sprake van een toenemende schaarste aan huishoudelijke hulpen. Van de vijftien actieve zorgaanbieders kunnen er momenteel zeven geen nieuwe cliënten aannemen, en acht slechts beperkt. Aanbieders hebben de contractuele verplichting om na een opdracht binnen veertien dagen te starten met het leveren van HO. Uit de gegevens over 2025 blijkt dat dit in meer dan 40% van de gevallen niet lukt.

Andere uitdagingen en knelpunten

- Er is juridische druk op de methodiek van resultaatgericht beschikken.
- De Rijksbudgetten voor uitvoering van de Wmo (breed) zijn ontoereikend.
- Het participatieproces De Nieuwe Route heeft geen richtinggevende besluiten opgeleverd over de organisatie en bekostiging van HO.
- De invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage is voorzien vanaf (op zijn vroegst) 2028.

Beleidsuitgangspunten

Het Dagelijks bestuur van GR Peelgemeenten heeft de volgende uitgangspunten geformuleerd voor de toekomstige organisatie en bekostiging van HO:

- Inspanningsgerichte bekostiging: aanbieders worden betaald per geleverd uur HO. Dit sluit aan bij de beweging naar meer zelf- en samenredzaamheid. Dit is ook in lijn met een (ongevraagd) advies van de voorzitters van de Wmo-adviesraden van de vijf Peelgemeenten.
- Passende ondersteuning is het vertrekpunt. Er wordt ingezet op positieve gezondheid en het voeren van het gesprek met cliënten over wat nodig is om zelfredzaam te blijven.
- Open House inkoopmodel: HO wordt opnieuw ingekocht bij een breed scala aan aanbieders om optimaal gebruik te maken van het beschikbare aanbod.
- Maatwerk: De Wmo-consulenten bepalen de omvang van de ondersteuning op basis van wat passend is in de woon- en leefsituatie van de individuele cliënt. Waar nodig zullen we Wmo-consulenten (aanvullend of opnieuw) trainen in motiverende gespreksvoering. Het actuele Normenkader huishoudelijke ondersteuning van bureau HHM vormt de bovengrens van de ondersteuning.
- Continuïteit van zorg; de bestaande cliënten behouden hulp in de huidige omvang. Deze cliënten ondervinden zo min mogelijk hinder van de overgang naar urenindicatie. Daarom is de huidige inzet leidend bij de toekenning van HO in uren/tijd. Er wordt telefonisch afgestemd of de huidige ondersteuning nog passend is.
- We zetten in op nieuwe ontwikkelingen om de eigen regie en zelf- en samenredzaamheid van mensen te vergroten en zo de druk op HO te verminderen. En daarnaast op innovaties, die kunnen bijdragen aan effectievere hulp.

Tijdlijn

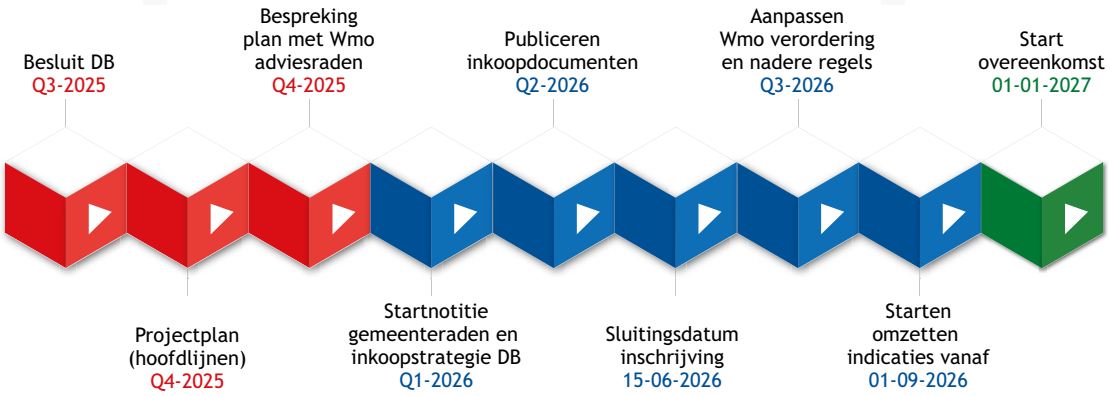

Aandachtspunten voorzitters Wmo adviesraden

De beleidsuitgangspunten zijn gepresenteerd aan de voorzitters van de Wmo adviesraden. Deze hebben de volgende aandachtspunten meegegeven:

- Er is meer vraag naar HO dan aanbod. Hoe hou je grip op de kosten en de kwaliteit? Via het kostprijsonderzoek wordt er een reëel en marktconform tarief berekend, dat voor alle aanbieders geldt. We selecteren aanbieders die (financieel) stabiel zijn en beschikken over een kwaliteitskeurmerk. Net zoals nu worden er verschillende instrumenten ingezet om de kwaliteit van de schoonmaak te borgen. De beleving van de cliënten (cliënttevredenheid) wordt hierin meegenomen.
- Is er berekend wat de (financiële) gevolgen zijn van een andere wijze van bekostiging van HO? Veel nog onbekende factoren hebben invloed op de structurele kosten van HO: Het tarief dat volgt uit het kostprijsonderzoek, de huidige inzet, beschikbaarheid van huishoudelijke hulpen, de aankomende inkomensafhankelijke bijdrage, de capaciteit Wmo-consulenten bij een ander werkproces enz. Een voorlopige doorrekening is hierdoor met teveel onzekerheden omgeven, en daarom weinig informatief. Inspanningsgerichte bekostiging geeft gemeenten via de indicatiestelling meer mogelijkheid te sturen op de inzet van HO. Verder wordt Wmo begeleiding sinds 2025 inspanningsgericht bekostigd. De eerste ervaring is, dat dit een positief effect heeft op de zorgkosten.
- Betrek zo nodig andere disciplines bij de indicatiestelling. Inzet van een fysiotherapeut of ergotherapeut kan verder leiden tot uitstel of vermindering van HO. Wmo consulenten beschikken over de juiste deskundigheid om de aard en omvang van HO te bepalen. En we investeren in aanvullende training om het goede gesprek te voeren over passende ondersteuning. Waar nodig wordt er aanvullend onafhankelijk medisch advies ingewonnen. We zien verder kansen voor inzet van een ergotherapeut of fysiotherapeut en dan met name in de fase voordat een inwoner zich meldt voor ondersteuning vanuit de Wmo. Vanuit diverse programma’s en projecten zal hierop worden ingezet aankomende jaren (zelf- en samenredzaamheid).
- Heb oog voor de inzet technische (hulp)middelen bij de schoonmaak. Inzet van technische hulpmiddelen (zoals een robotstofzuiger) zal worden gestimuleerd, als dit leidt tot vermindering van de inzet van HO.